

РЕШЕНИЕ

№ 202

гр. Пловдив, 24.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 1-ВИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и четвърти октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Галина Гр. Арnaudова

Членове: М. П. Петрова
Румяна Ив. Панайотова-Станчева

при участието на секретаря Стефка Огн. Тошева
като разгледа докладваното от Румяна Ив. Панайотова-Станчева Въззивно гражданско дело № 20225000500426 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

Обжалвано е решение № 585/09.05.2022 г. ,постановено по гр.д 2275/2021 г. по описа на ОС – Пловдив, в частта ,в която на основание чл.534,ал.1 от ТЗ И. Г. П., ЕГН *****, с адрес: гр.П., ул. К. № *****, със съдебен адрес: бул.“Ш. с. *****, адв.Я. Я. е осъден да заплати на Й. А. Б., ЕГН *****, със съдебен адрес: гр.П., бул. Ш.*****, адв.Д. К., по банкова сметка *****, при Ц. АД, с титуляр Й. А. Б., сумата от 74 800-седемдесет и четири хиляди и осемстотин лева, ведно със законна лихва от 03.09.2021г. до окончателното плащане, с която се е обогатил във вреда на ищеца, като приносител на запис на заповед, издаден на 30.06.2017г., на който И. П. е издател, по който запис на заповед поемателят, той и приносител на документа, е изгубил менителничния си иск, поради погасяване на вземането му по давност, при падеж 30.09.2017г.Жалбоподателят И. Г. П. ,представляван от адв. Я. и адв. Д. счита решението в тази му обжалвана от него част за неправилно като подробни съображения са изложили както във въззивната жалба ,така и в представените писмени бележки ,изцяло кореспондиращи и на възраженията по иска ,въведени с отговора.По тези съображения е заявено искане решението ,в неговата обжалвана част да бъде отменено и да бъде постановено друго ,с което предявеният от Й. Б. иск да бъде отхвърлен ведно с присъждане на разноски за двете инстанции.

Въззиваемата страна Й. А. Б. ,представляван от адв.Д. К. оспорва

въззивната жалба ,счита решението в неговата обжалвана част за правилно и по съображенията ,подробно изложени в отговора и представените писмени бележки е заявил искане същото да бъде потвърдено като претендира присъждане на разноски за настоящата инстанция.

Пловдивски Апелативен съд след като се запозна със събраните по делото доказателства и взе предвид становищата на страните намира за установено следното :

Гр.д. 2275/2021 г. по описа на Ос – Пловдив е образувано по обективно евентуално съединени искиве ,предявени от Й. А. Б., ЕГН *****, със съдебен адрес: гр.П., бул. Ш.*****, адв.Д. К., против И. Г. П., ЕГН *****, с адрес: гр.П., ул. К. № *****, за заплащане по банкова сметка *****, при Ц. АД, на която е титуляр,на основание издаден запис на заповед от 30.06.17г., сумата от 74 800лв., както се е задължил по този менителничен ефект, в качеството му на издател, ведно със сумата от 29 775лв., съставляваща обезщетение за забава в размер на законната лихва за периода 30.09.17г.- дата на падежа на задължението по издадения запис на заповед, до 01.09.21г.- дата на исковата молба , а в условията на евентуалност, в случай на позоваване от ответника на давност или на друго основание за загубване на прекия иск по записа на заповед- за осъждане на ответника да му заплати същите суми, тъй като неоснователно се е обогатил в негова вреда по смисъла на чл.534,ал.1 от ТЗ със сумата по записа на заповед, а след падежа за плащането и е изпаднал в забава, и затова дължи и обезщетение за забава в размер на законната лихва,ведно със законна лихва от датата на исковата молба и разноските в производството.

Тези си искиви претенции ищецът е базирал на твърденията ,че на 30.06.2017г. ответникът като издател по запис на заповед се задължил да му заплати сумата от 74 800 лв. в срок до 30.09.2017г. ,което не сторил ,поради което същият следва да бъде осъден да заплати тази сума ,ведно с обезщетение за забава за периода от падежа до завеждане на иска ,а в случай ,че ответникът се позове на изтекла погасителна давност на менителничния ефект или на друго основание и ищецът загуби прекия иск по ефекта ,то ответникът да бъде осъден да заплати търсената сума на основание менителнично неоснователно обогатяване.

Ответникът е оспорил исковите .Въвел е абсолютно менителнично възражение ,че записът на заповед е нищожен поради липса на форма ,а

именно ,че в него липсва изписване на кого се е задължил да плати П. поради отсъствие на предлога „на“ или друг равностоеен израз пред личността на кредитора.Въвел е и възражения за нищожност на запис на заповед поради липса на съгласие , възражение за унищожаемост поради грешка в личността на поемателя по ефекта ,както е възражение ,произтичащо от каузално правоотношение .По отношение на последното са въведени следните фактически твърдения : между дружеството „Г. Т. „ООД с управител настоящия ищец и дружеството „Г. Т. Т. „ ЕООД с управител настоящия ответник ,на 30.07.2017 г. е сключен договор да покупко продажба на недвижими имоти и движими вещо за сумата от 4 450 000 лв. без ДДС,която сума е заплатена една част авансово по предварителен договор между страните ,а останалата част посредством банков кредит.Начисленото ДДС от 124 519,16 лв. не е заплатено при сключване на сделката и попада извън отпуснатия на дружеството купувач банков кредит като постигната договорка между страните е заплащане на сумата от 50 000 лв. да стане непосредствено след сделката ,а за остатъка от 74 519,16лв. ответникът П. се съгласил в лично качество да гарантира изплащане на тази сума ,подписвайки като обезпечение процесния запис на заповед ,както и се съгласил сумата да бъде завишена на 74 800 лв. предвид предстоящото забавяне в нейното издължаване.

Направил е и възражение за изтекла погасителна давност на вземането по записа на заповед.

Съдът с решението ,предмет на обжалване ,е приел ,че главният иск за основното задължение е основателен, тъй като е приел да не се установило в производството издаденият от ответника запис на заповед да е нищожен или унищожаем, нито се е установило записът на заповед да е издаден като обезпечение на задължението на „Г. Т. Т.“ ЕООД към „Г. Т.“ ООД, в качеството им на купувач и продавач по договор за продажба от 30.06.2017г., за заплащане на следващия се за сделката остатък за ДДС, за сумата над 50000лв., което задължение е погасено чрез плащане, но въпреки това е приел ,че следва да бъде отхвърлен, поради погасяване на вземането по давност.Приел е ,че неоснователността на главния за вземането по записа на заповед прави неоснователен и иска за допълнителното вземане за лихва за забава в размер на 29 775лв., върху главницата от 74 800лв., за периода 30.09.2017г.-01.09.21г., поради което е приел ,че той също следва да се

отхвърли като неоснователен.

Евентуалният иск за главното вземане е приел за основателен, тъй като е посочи да се е установило в производството приносителят на запис на заповед да е изгубил иска си за плащане по него, поради погасяването му по давност, поради което издателят на запис на заповед се е обогатил във вреда на приносителя му, той и поемател по документа, като си е спестил плащане, което е дължал, във вреда на ищеца, който не е получил същото плащане в своя патримониум, и затова е приел, че следва този иск да се уважи, ведно с присъждане на законна лихва от датата на исковата молба върху присъдената главница, а съединеният обективно кумулативно с евентуалния иск акцесорен иск за лихва за забава върху главното вземане е отхвърлил, тъй като е приел да не се установило ищецът да е поставил ответника в забава за извършване на плащането на главницата, върху която търси обезщетение за забава.

От представите по делото писмени доказателства е видно, че ответникът И. Г. П. на 30.06.2017г. е подписал запис на заповед, без протест и без разноси, с който се е задължил безусловно да заплати сумата от 74 800 лв. с падеж 30.09.2017 г. и място на плащане – гр.П., ул. П. № **. Като поемател е посочен ищеца Й. А. Б. без обаче пред името на посочения там кредитор да е изписан предлога „на“, в която връзка е първото въведено възражение от страна на ответника за нищожност поради липса на форма. Това възражение е неоснователно. Действително в процесния запис на заповед, след поетото от страна на ответника безусловно задължение да заплати сумата от 74 800 лв. следва името на ищеца, без помежду им да е нанесен предлога „на“, но това не сочи на липса на форма. Императивно уредените задължителни реквизити на запис на заповед не са пречка, при съмнение да се тълкува волята на издателя. В случая тази воля дори и не подлежи на тълкуване доколкото пропускът е очевидно техническа грешка, но дори и тази грешка да поражда съмнения във волята на издателя, то граматически тълкувайки я е безспорно ясно, че именно поетото безусловно задължение за плащане на посочената в ефекта сума е в полза на ищеца.

Неоснователно е и възражението за нищожност на записът на заповед поради липса на съгласие с аргументи, произтичащи от въведеното от ответника каузално правоотношение и в посока, че никога ответникът не е имал воля да се задължава в лично качество в полза на ищеца като физическо

лице. Записът на заповед като частен писмен документ ,носещ подписа на лицето ,което го е издало има материална доказателствена сила досежно изявленията ,обективирани там ,поради което следва да се приеме ,че П. правно валидно се е задължил безусловно да заплати именно в полза на ищеца сумата по ефекта. Така казаното сочи ,че и възражението за унищожаемост на сделката поради грешка в личността също е неоснователно доколкото първо - грешката в личността е основание за унищожаемост само при сделки ,сключени с оглед на личността ,каквато записът на заповед не е,и второ – защото няма никакви съмнения ,предвид вече казаното,поетото безусловно задължение от ответника да е тъкмо по отношение на поемателя ,посочен в ефекта.

Противопоставеното възражение ,произтичащо от наличие на каузално правоотношение настоящата инстанция обаче го намира за основателно.

Безспорно е ,че страните по делото са управители както следва – ищецът на дружеството „Г. Т. „ ООД ,а ответникът на дружеството „Г. Т. Т. „ ЕООД, между които две дружества на 30.06.2017г. е сключен договор за покупко продажба на недвижими имоти и движими вещи с продавач първото дружество и купувач – второто.Безспорно е също така ,че на същата дата е издаден и процесния запис на заповед и издател е ответникът ,управител на купувача ,но в лично качество и поемател ищецът ,управител на продавача ,пак в лично качество.Няма спор ,а и се установява по делото ,че заплащането на продажната цена по посочения договор е осъществена една част авансово ,а остатъка ,без дължимия ДДС ,посредством банков кредит.Няма спор и за това ,че начисления ДДС по сделката е в размер на 124 519,16лв. ,която сума е заплатена от продавача на купувача след сделката на два пъти – съответно на 08.08.2017 г.- сумата от 60 000лв. ,и на 13.09.2017г. –сумата от 64 519,16лв.

По делото е разпитана като свидетел М. П.а ,съпруга на ответника .Същата установява ,че в дена на посочената по-горе сделка е била при нотариуса отвън .Покупната цена по между двете дружества е заплатена чрез банков кредит ,който не покривал дължимото ДДС от 124 и нещо хиляди лева ,а П.и разполагали с 50 000 лв. като за остатъка И. П. се ангажирал с процесния запис на заповед ,подписан в дена на самата сделка 30.06.2017 г. Установява също ,че между П. и ищеца Б. няма лични взаимоотношения като същото се потвърждава и от обясненията на ищеца по реда на чл.176 от

ГПК.Свидетелката установява ,че сумата от 50 000лв. като част от дължимото ДДС била заплатена в деня на сделката по банков път ,в която част показанията ѝ не следва да бъдат кредитирани доколкото се опровергават от безспорните между страните факти ,подкрепени и от доказателствата по делото ,за начина и времето на плащане на дължимото се ДДС ,а именно на 08.08.2017 г.- сумата от 60 000лв. ,и на 13.09.2017г. – сумата от 64 519,16лв.

С оглед на горното се налагат следните изводи: налице е договор за покупко продажба на недвижими имоти и движими вещи между Г. Т. „ООД,представяван от управителя Й. Б. като продавач и „Г. Т. Т. „ЕООД,представяван от управителя И. П. от дата 30.06.2017 г. ,по който договор е останал незаплатен като попадащ извън отпуснатия банков кредит начисления ДДС в размер на 124 519,16лв. На същата дата е подписан и запис на заповед с издател И. П. в лично качество и поемател Й. Б. също в лично качество за сумата от 74 800 лв. .Във връзка с дължимото ДДС е било постигнато съгласие между ищеца и ответника ,както установява св.П.а , 50 000 лв. от дължимото ДДС да бъдат заплатени след сделката ,а плащането на остатъка от 74 519,16 лв. П. обезпечил като се ангажирал лично посредством процесния запис на заповед.Предвид на тези изводи и доколкото е безспорно ,че между страните няма други лични взаимоотношения ,различни от отношенията между двете представлявани от тях дружества,може да бъде направен и крайният извод ,че издадения в лично качество от П. запис на заповед на същата дата ,на която е сключена и сделката между представляваните от страните дружества е именно като обезпечение на задължението за заплащане на част от дължимото по същата сделка ДДС.

Предмет на настоящето въззивно разглеждане е предявеният от ищеца кондикционен иск по чл.543 ал.1 от ТЗ, който е иск за менителнично неоснователно обогатяване .В производството по този иск следва да се извърши проверка както за редовността на записа на заповед от формална страна ,така и на вземането ,предмет на записа на заповед с оглед връзката между менителничния ефект и въведеното от ответника твърдение за наличие на каузално правоотношение .Както се установи по делото процесният запис на заповед е редовен от външна страна и не са налице поддържаните от ответника негови пороци ,водещи до недействителност на сделката. Същият

обаче е издаден от ответника на 30.06.2017 г. като обезпечение на изпълнение на задължението за заплащане на част от дължимо ДДС от представлявано от него дружество в полза на представляваното от ищеца дружество по договор за покупко продажба на недвижими имоти и движими вещи от същата дата, което ДДС е безспорно между страните да е заплатено изцяло на 08.08.2017 г. – сумата от 60 000 лв. ,и на 13.09.2017г. –сумата от 64 519,16лв.,при което положение следва да се приеме ,че вземането по запис на заповед не съществува поради това ,че е погасен дълг по каузалното правоотношение ,за обезпечение на което е подписан.Така изложеното налага крайния извод ,че ответникът като издател на менителничния ефект не се е обогатил неоснователно във вреда на поемателя и така предявеният иск се явява неоснователен и като такъв следва да се отхвърли.

Не до тези изводи и стигнал първоинстанционния съд с решението в неговата обжалвана част ,поради което същото се явява неправилно и следва да бъде отменено и постановено друго , с което предявеният от Б. против П. иск за заплащане на сумата от 74 800 лв. бъде отхвърлен .Решението следва да се отмени и в частта ,в която П. е осъден да заплати на Б. разноски в производството.Предвид на крайния изход на спора на жалбоподателя следва да се присъдят допълнително разноски в размер на 842,71 лв. за първоинстанционното производство ,а за настоящето – в размер на 4 296 лв. – държавна такса и заплатено адвокатско възнаграждение.

Мотивиран от горното ,съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 585/09.05.2022 г. ,постановено по гр.д 2275/2021 г. по описа на ОС – Пловдив, **в частта** ,в която на основание чл.534,ал.1 от ТЗ И. Г. П., ЕГН *****, с адрес: гр.П., ул. К. № *****, със съдебен адрес: бул.“Ш. с. *****, адв.Я. Я. и адв.М. Д. е осъден да заплати на Й. А. Б., ЕГН *****, със съдебен адрес: гр.П., бул. Ш.*****, адв.Д. К., по банкова сметка *****, при Ц. АД, с титуляр Й. А. Б., сумата от 74 800-седемдесет и четири хиляди и осемстотин лева, ведно със законна лихва от 03.09.2021г. до окончателното плащане, с която се е обогатил във вреда на ищеца, като приносител на запис на заповед, издаден на 30.06.2017г., на който И. П. е издател, по който запис на заповед поемателят, той и приносител на документа, е изгубил менителничния си иск, поради погасяване на вземането

му по давност, при падеж 30.09.2017г. ВМЕСТО КОЕТО ПОСТАНОВИ :

ОТХВЪРЛЯ предявения от Й. А. Б., ЕГН *****, със съдебен адрес: гр.П., бул. Ш.*****, адв.Д. К., против И. Г. П., ЕГН *****, с адрес: гр.П., ул. К. № *****, със съдебен адрес: бул.“Ш. с. *****, адв.Я. Я. и адв.М. Д. иск за заплащане от втория на първия , по банкова сметка *****, при Ц. АД, с титуляр Й. А. Б., на сумата от 74 800- седемдесет и четири хиляди и осемстотин лева, ведно със законна лихва от 03.09.2021г. до окончателното плащане, с която ответникът като издател на запис на заповед от 30.06.2017 г.се е обогатил във вреда на ищеца като поемател по същия.

ОТМЕНЯ решение № 585/09.05.2022 г. ,постановено по гр.д 2275/2021 г. по описа на ОС – Пловдив в частта ,в която И. Г. П., ЕГН *****, с адрес: гр.П., ул. К. № *****, със съдебен адрес: бул.“Ш. с. *****, адв.Я. Я., е осъден да заплати на Й. А. Б., ЕГН *****, със съдебен адрес: гр.П., бул. Ш.*****, адв.Д. К., по банкова сметка *****, при Ц. АД, с титуляр Й. А. Б., сумата от 4 195.88лв. разноски по делото.

ОСЪЖДА Й. А. Б., ЕГН *****, със съдебен адрес: гр.П., бул. Ш.*****, адв.Д. К. да заплати на И. Г. П., ЕГН *****, с адрес: гр.П., ул. К. № *****, със съдебен адрес: бул.“Ш. с. *****, адв.Я. Я. и адв.М. Д. допълнително разноски за първоинстанционното производство в размер на 842,71 лв., , както разноски за въззивното производство в размер на 4 296 лв. – държавна такса и заплатено адвокатско възнаграждение.

Решението подлежи на касационно обжалване в едномесечен срок от връчването му на страните с касационна жалба пред ВКС.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____